

NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC ỨNG PHÓ VỚI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU, PHÒNG CHỐNG THIÊN TAI VÀ TÌM KIẾM CỨU NẠN NGÀNH CÔNG AN

Nguyễn Văn Khiêm⁽¹⁾, Huỳnh Thị Lan Hương⁽²⁾, Mai Văn Khiêm⁽³⁾,
Đỗ Thị Hương⁽²⁾, Nguyễn Quang Huy⁽⁴⁾

⁽¹⁾Văn phòng Bộ Công an

⁽²⁾Viện Khoa học Khí tượng Thủy văn và Biến đổi khí hậu

⁽³⁾Tổng cục Khí tượng Thủy văn

⁽⁴⁾Vụ hợp tác quốc tế, Bộ Tài nguyên và Môi trường

Ngày nhận bài: 09/8/2021; ngày chuyển phản biện: 10/8/2021; ngày chấp nhận đăng: 16/9/2021

Tóm tắt: Lực lượng Công an nhân dân đóng vai trò rất quan trọng trong việc ứng phó với biến đổi khí hậu, phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn. Tuy nhiên, trong quá trình triển khai các hoạt động này, ngành Công an vẫn bộc lộ một số tồn tại, hạn chế. Để có thể nâng cao hiệu quả về phòng chống và giảm nhẹ rủi ro thiên tai, cần thiết phải triển khai đồng bộ nhiều giải pháp về hoàn thiện cơ cấu tổ chức, bộ máy hoạt động, tăng cường nguồn lực, tuyên truyền giáo dục nâng cao nhận thức và trình độ của lực lượng Công an. Bài báo này giới thiệu một số giải pháp cụ thể để nâng cao vai trò và hiệu quả trong công tác ứng phó với biến đổi khí hậu, phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn của ngành Công an.

Từ khóa: Ứng phó với biến đổi khí hậu, phòng chống thiên tai, tìm kiếm cứu nạn, Công an nhân dân.

1. Mở đầu

Biến đổi khí hậu làm cho thiên tai có thể xảy ra khó dự báo và gây nhiều tác động bất lợi. Việc này dẫn đến nhiều thách thức đối với công tác ứng phó với biến đổi khí hậu (ƯPBĐKH), phòng chống thiên tai (PCTT) và tìm kiếm cứu nạn (TKCN) (sau đây viết tắt là ƯPT). Ngành Công an là một trong những lực lượng tham gia chủ chốt vào công tác này của quốc gia. Mặc dù có rất nhiều cố gắng và đóng góp tích cực vào việc PCTT và TKCN, đặc biệt trong bối cảnh BĐKH đang diễn ra, tuy nhiên, cũng cần nhìn nhận rằng, vẫn còn nhiều hạn chế trong việc đạt được hiệu quả cao nhất của công tác ƯPT.

Trên cơ sở phân tích các tồn tại của công tác ƯPT của ngành Công an, có thể đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao vai trò, hiệu quả của Công an đặc biệt trong việc phòng chống, giảm nhẹ rủi ro thiên tai.

Ở Việt Nam, các nghiên cứu đã chỉ ra rằng, quy trình quản lý rủi ro thiên tai có thể áp dụng

theo 4 bước khép kín: (i) Giai đoạn phòng ngừa và giảm thiểu, (ii) Giai đoạn chuẩn bị, (iii) Giai đoạn trong và ngay sau thiên tai, (iv) Giai đoạn phục hồi và tái thiết [2]. Kết quả đánh giá theo từng bước này có thể dựa trên cơ sở phân tích tài liệu, điều tra khảo sát và đánh giá trên tất cả các lĩnh vực từ những địa bàn, vùng miền, lực lượng chuyên trách, kiêm nhiệm, dự bị, xung kích, cơ sở hạ tầng, cơ sở y tế, các cơ sở giam giữ, kho tàng, hành lang pháp lý số lượng CBCS tham gia ƯPT khi được huy động, cơ sở hạ tầng, trụ sở cần di dời, hệ thống thông tin liên lạc, cảnh báo, dự báo thiên tai, đề ra các phương án, kế hoạch thực hiện, các tình huống thiên tai cụ thể liên quan đến bão, lũ lụt và lũ quét. Từ đó, phân tích các tồn tại, hạn chế và đề xuất giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả của công tác ƯPT của ngành Công an.

2. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp

Hiện trạng và đóng góp của ngành Công an cho công tác ƯPBĐKH, PCTT và TKCN được đánh giá theo quy trình 4 bước của ADB [6]: (1) Giai đoạn phòng ngừa và giảm thiểu; (2) Giai đoạn

Liên hệ tác giả: Nguyễn Văn Khiêm

Email: khiemuptbca@gmail.com

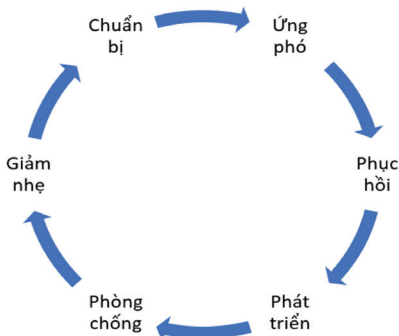
chuẩn bị; (3) Giai đoạn ứng phó trong và ngay sau thiên tai; (4) Giai đoạn phục hồi và tái thiết. Các tiêu chí được đánh giá theo 4 nhóm nội dung: (i) Cơ cấu tổ chức; (ii) Xây dựng và lập kế hoạch, (iii) Nguồn lực, và (iv) Trình độ và kỹ năng của lực lượng CAND tham gia công tác ƯPT [2].

Thu thập số liệu

Để phục vụ nghiên cứu, các phương pháp sau được sử dụng:

* *Thu thập và phân tích tài liệu:* Phương pháp nghiên cứu tài liệu được sử dụng nhằm xem xét, đánh giá dữ liệu, tài liệu sẵn có (tài liệu thứ cấp) được công bố dưới dạng tạp chí, sách chuyên khảo, báo cáo chuyên ngành để phân tích đánh giá công tác ƯPT của ngành Công an.

* *Phỏng vấn bằng bảng hỏi:* Nghiên cứu sử dụng bảng hỏi để phỏng vấn và hỏi ý kiến của các cán bộ trong ngành Công an nhằm thu thập thông tin trực tiếp những cán bộ Công an thực hiện công tác PCTT và TKCN. Các nội dung phản ánh trong các mẫu phiếu điều tra này sau đó được mã hóa, tổng hợp, xử lý và đánh giá ý nghĩa thống kê của các số liệu thu thập được thông qua phần mềm Excel.

Hình 1. Quy trình quản lý thiên tai cơ bản của AD

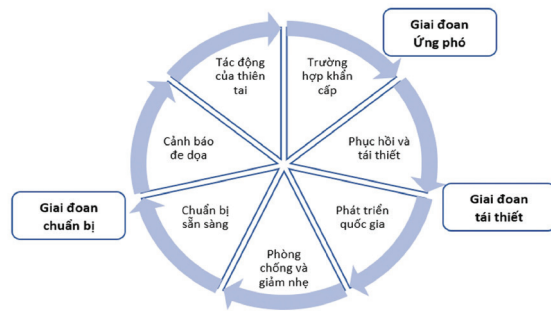
Quy trình quản lý thiên tai khép kín là một công cụ quan trọng và được sử dụng phổ biến ở nhiều quốc gia và vùng lãnh thổ. Quy trình quản lý thiên tai sử dụng cho các chương trình phát triển và các nước thành viên của ADB được khuyến cáo áp dụng (Hình 1).

Bài báo đã tổng quan hệ thống PCTT và TKCN của một số nước trên thế giới và hệ thống PCTT của Việt Nam có nhiều điểm tương đồng là theo cách tiếp cận theo hướng toàn diện để ứng phó với tất cả các loại thiên tai. Các giai đoạn ứng

* *Phỏng vấn sâu:* Phương pháp phỏng vấn sâu được sử dụng nhằm hiểu sâu, hiểu kỹ về bản chất của các nguyên nhân dẫn đến những bất cập và thiếu sót trong công tác PCTT và TKCN của ngành Công an trong điều kiện BĐKH.

* *Tổng quan nội dung nghiên cứu về các quy trình quản lý rủi ro thiên tai trên thế giới:* Hiện nay có 3 loại mô hình/khung quy trình trong quản lý thiên tai chính và được áp dụng phổ biến tại nhiều quốc gia và vùng lãnh thổ trên thế giới, bao gồm: Khung/Quy trình tiếp cận trong quản lý rủi ro thiên tai; Khung thực hiện theo các bước tuần tự và lặp lại; Quy trình quản lý thiên tai khép kín.

Luận án tập trung phân tích Khung/Quy trình tiếp cận trong quản lý rủi ro thiên tai thông qua Khung hành động Hyogo và Khung hành động Sendai; Khung thực hiện theo các bước tuần tự và lặp lại tiêu biểu là khung quản lý thiên tai của FAO; Khung quản lý thiên tai khép kín của Ngân hàng phát triển Châu Á (ADB), Quy trình quản lý thiên tai Chính quyền bang Queensland - Australia, Quy trình của Cơ quan quản lý các trường hợp khẩn cấp Hoa Kỳ, v.v... [8]- [10].

phó cũng có tương đồng với 03 giai đoạn: (i) Phòng ngừa và giảm thiểu; (ii) Ứng phó và (iii) Khắc phục, tái thiết. Các hoạt động ứng phó được phân công rõ mức độ trách nhiệm theo từng cấp và có sự phối kết hợp giữa các cơ quan chuyên môn của Bộ, ngành ở Trung ương với chính quyền địa phương ở tất cả các cấp.

Trong thực hiện PCTT và TKCN, Công an nhân dân là lực lượng nòng cốt trong công tác sơ tán người, phương tiện, tài sản, cứu hộ, cứu nạn, bảo đảm an ninh, trật tự an toàn xã hội. Nhiệm

vụ của lực lượng CAND gồm: Đấu tranh với các loại tội phạm, vi phạm pháp luật về môi trường và BDKH; đảm bảo an ninh trật tự, an toàn giao thông; di dời, sơ tán, khắc phục hậu quả; đảm bảo an toàn về người và tài sản...; tổ chức tìm kiếm, cứu nạn, cứu hộ.

Để có thể tăng cường hiệu quả công tác UPT của ngành Công an, cần thiết phải đánh giá được hiện trạng và hiệu quả của công tác này và đề xuất các giải pháp phù hợp nhằm tăng cường công tác UPT.

Bảng 1. Phân tích vấn đề tồn tại và đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả của công tác ứng phó với biến đổi khí hậu, phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn của ngành Công an

Vấn đề tồn tại	Đề xuất giải pháp
Theo cách tiếp cận từ trên xuống	
Về cơ cấu tổ chức	
Sự thống nhất và thông suốt trong chỉ đạo và chỉ huy giữa các cấp/ngành có liên quan từ Trung ương đến địa phương và cấp cơ sở được đảm bảo, tuy nhiên, còn một số hạn chế trong thực hiện tại các cấp ở địa phương, cơ sở	Điều chỉnh, hoàn thiện cơ cấu tổ chức từ cấp Bộ đến cấp cơ sở
Xây dựng và lập kế hoạch	
Nguồn lực hạn chế, sử dụng kinh phí an ninh thường xuyên	Tăng cường nguồn lực
Chưa thực hiện nhiều trong công tác xây dựng và lập kế hoạch phát triển trung hạn và dài hạn của ngành	Tăng cường xây dựng kế hoạch trung và dài hạn
Công tác lồng ghép các nội dung liên quan đến PCTT và TKCN trong các kế hoạch, quy hoạch phát triển ngành đã được từng bước thực hiện, tuy chưa có các báo cáo kết quả rõ ràng và cụ thể	Tăng cường công tác lồng ghép UPT trong kế hoạch, quy hoạch phát triển ngành
Nguồn lực	
Phương tiện, trang thiết bị, nhu yếu phẩm, các công trình PCTT và nguồn lực khác còn thiếu nhiều về số lượng và chất lượng chưa cao; cơ sở vật chất, trang thiết bị và trình độ công nghệ còn hạn chế.	Tăng cường cơ sở vật chất và trang thiết bị cũng như trình độ công nghệ
Tuy nhiên để đầu tư các cơ sở hạ tầng thiết yếu cũng cần phải xây dựng các đề án, dự án đầu tư để đáp ứng yêu cầu đa nhiệm vụ trong đó có công tác UPT.	Tăng cường đầu tư cơ sở hạ tầng
Trong các kế hoạch hàng năm về UPT cần thực hiện tốt hơn nữa công tác phát triển và nâng cao năng lực CBCS	Tổ chức tập huấn, đào tạo nâng cao trình độ
Còn thiếu về chế độ ưu đãi lương, phụ cấp, bảo đảm quyền lợi cho các lực lượng tham gia UPT	Bổ sung chính sách ưu đãi cho các lực lượng tham gia UPT
Trình độ và kỹ năng	
Đã được đề cập và từng bước thực hiện trong các chiến lược và kế hoạch phát triển của ngành, tuy nhiên trình độ và kỹ năng CBCS cần được nâng cao.	Tổ chức tập huấn, đào tạo nâng cao trình độ

3. Kết quả và thảo luận

3.1. Hạn chế trong công tác ứng phó với biến đổi khí hậu, phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn của ngành Công an

Mặc dù ngành Công an có rất nhiều đóng góp đối với công tác UPT chung của cả nước, tuy nhiên, vẫn còn một số tồn tại [3]. Trên cơ sở phân tích các tồn tại về triển khai công tác UPT của ngành Công an, có thể xác định một số hướng giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả của công tác UPT của ngành Công an (Bảng 1).

Vấn đề tồn tại	Đề xuất giải pháp
Theo cách tiếp cận từ dưới lên	
Kế hoạch thông tin, truyền thông và tổ chức các lớp tập huấn, huấn luyện, diễn tập và đào tạo nâng cao trình độ nguồn nhân lực của lực lượng CAND thực hiện ƯPT còn ít về số lượng.	Tăng cường tổ chức tập huấn, đào tạo nâng cao trình độ
Phương tiện, trang thiết bị, nhu yếu phẩm, các công trình PCTT và nguồn lực khác còn thiếu về số lượng và chất lượng chưa cao; cơ sở vật chất, trang thiết bị và trình độ công nghệ còn hạn chế.	Tăng cường cơ sở vật chất và trang thiết bị cũng như trình độ công nghệ
Phát triển và nâng cao chất lượng lực lượng CBCS cũng như nâng cao khả năng huy động lực lượng CAND thực hiện ƯPT đã được đầu tư thực hiện, tuy nhiên trong các kế hoạch hàng năm về ƯPT cần thực hiện tốt hơn nữa	Tổ chức tập huấn, đào tạo nâng cao trình độ Tăng cường công tác xây dựng kế hoạch trung và dài hạn
Thực hiện đăi ngộ cán bộ chiến sĩ thực hiện nhiệm vụ ƯPT đã được quan tâm nhưng cần bổ sung các nội dung về chế độ lương, phụ cấp, bảo đảm quyền lợi cho cán bộ chiến sĩ	Bổ sung chính sách ưu đãi cho các lực lượng tham gia PCTT và TKCN, cứu hộ của lực lượng CAND
Áp dụng KHCN trong chỉ huy, điều hành và phối hợp với các ngành/đơn vị có liên quan khác trong thực hiện PCTT và TKCN đã được quan tâm, nhưng vẫn còn hạn chế	Nâng cao trình độ KHCN trong thực hiện PCTT và TKCN

Trong các mục tiếp theo, bài báo sẽ đề xuất các giải pháp nhằm khắc phục các tồn tại nêu trên, qua đó, tăng cường năng lực và tính hiệu quả của việc thực hiện công tác ƯPT cho ngành.

3.2. Đề xuất giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả công tác ứng phó với biến đổi khí hậu, phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn của ngành Công an

3.2.1. Hoàn thiện cơ cấu tổ chức, chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn cơ quan chỉ đạo điều hành phòng chống thiên tai, tìm kiếm cứu nạn

Trên cơ sở phân tích các hạn chế, bất cập trong cơ cấu tổ chức, cơ chế vận hành ứng phó thiên tai hiện nay của ngành Công an ở Việt Nam và tham khảo mô hình tổ chức, cơ chế phối hợp quản lý thiên tai ở một số nước trên thế giới, đề xuất phương án điều chỉnh cơ cấu tổ chức ƯPT của Bộ Công an như sau:

- Nội dung chính của phương án: Thành lập 01 Phòng nghiệp vụ chuyên trách ƯPBĐKH, PCTT, TKCN và PTDS (bổ sung chức năng PTDS), thành lập các Bộ phận theo đủ 04 chức năng được giao Thường trực chung như: (1) Bộ phận ƯPBĐKH; (2) Bộ phận PCTT; (3) Bộ phận TKCN; (4) Bộ phận PTDS. Với chức năng nhiệm vụ giúp

Trưởng BCĐ ƯPT Bộ Công an chỉ đạo, điều hành công tác ứng phó với biến đổi khí hậu, PCTT, tìm kiếm cứu nạn và PTDS.

- Cơ quan Thường trực: Văn phòng Bộ Công an

* *Ưu điểm:* Không làm xáo trộn lớn về cơ cấu tổ chức ƯPT và phòng thủ dân sự hiện nay của Bộ Công an. Tiết kiệm nguồn nhân lực, phù hợp với xu hướng đổi mới thu gọn bộ máy quản lý hành chính của Bộ; đảm bảo tính kế thừa và phát huy được những mặt tích cực của các đơn vị, tổ chức và phương thức hoạt động trong chỉ đạo phòng ngừa, ứng phó và khắc phục hậu quả sự cố, thiên tai; đảm bảo tính chuyên nghiệp, phục vụ công tác chỉ đạo điều hành phòng ngừa, ứng phó và khắc phục hậu quả thiên tai một cách hiệu quả.

* *Nhược điểm:* Thành lập thêm các Bộ phận hoặc Ban sẽ phải bổ sung cán bộ để hoàn chỉnh có thể ảnh hưởng đến cơ cấu biên chế của đơn vị. Tuy nhiên, những nhược điểm này sẽ được khắc phục điều động cán bộ trong nội bộ, không tuyển mới.

3.2.2. Hoàn thiện tổ chức bộ máy hoạt động

Theo kết quả phân tích ở trên cho thấy, hiện nay, ngành Công an đã hình thành tổ chức bộ

máy hoạt động về ƯPT [1], tuy nhiên, sự thống nhất và thông suốt trong chỉ đạo và chỉ huy giữa các cấp/ngành có liên quan từ Trung ương đến địa phương và cấp cơ sở vẫn còn một số hạn chế. Chính vì vậy, đề xuất giải pháp về tổ chức bộ máy thực hiện ƯPT các cấp như sau:

3.2.2.1. Ban Chỉ đạo ứng phó với biến đổi khí hậu, phòng chống thiên tai, tìm kiếm cứu nạn và phòng thủ dân sự Bộ Công an

- Trưởng Ban Chỉ đạo: 01 đồng chí Lãnh đạo Bộ Công an.

- Thành viên Ban Chỉ đạo là đại diện Lãnh đạo các Cục trực thuộc Bộ: Văn phòng Bộ Công an, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH, Bộ Tư lệnh Cảnh sát Cơ động, Cục Y tế, Cục Cảnh sát giao thông, Cục Kế hoạch và tài chính, Cục Hậu cần, Cục Viễn thông Cơ yếu, Cục Trang bị và Kho vận,...

Trong đó:

- Văn phòng Bộ Công an làm Thường trực chung và trực tiếp thường trực phòng, chống thiên tai và PTDS.

- Cục Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (Cục C07): Thường trực ứng phó với sự cố, thiên tai và tìm kiếm cứu nạn và đảm bảo phương tiện, kỹ thuật, hậu cần phục vụ ứng phó sự cố, thiên tai và tìm kiếm cứu nạn (theo Quy định tại *Quyết định số 1041/QĐ-TTg, ngày 24/6/2014 của Thủ tướng Chính phủ*) [4].

- Cục Y tế thực hiện nhiệm vụ quản lý Nhà nước về ứng phó với biến đổi khí hậu và bảo vệ môi trường trong CAND,...

- Bộ Tư lệnh Cảnh sát cơ động thực hiện nhiệm vụ sẵn sàng lực lượng, phương tiện tham gia ứng phó và giúp nhân dân trước, trong và sau thiên tai,...

3.2.2.2. Đối với Công an các tỉnh, thành phố

- Trưởng BCH: 01 đồng chí Lãnh đạo Công an Tỉnh, thành phố (là thành viên BCH PCTT và TKCN Tỉnh/TP);

- Phó Trưởng Ban Thường trực: Trưởng phòng tham mưu;

- Phó Trưởng Ban: Trưởng phòng Hậu cần (PH01);

- Phó Trưởng Ban: Trưởng phòng PCCC (PC07) hoặc Trưởng phòng Cảnh sát cơ động (PK02);

- Thường trực BCH: Trung tâm thông tin chỉ huy - Phòng tham mưu (PV01).

- Thường trực Tìm kiếm cứu nạn, cứu hộ: Phòng PCCC (PC07);

- Thường trực ƯPBDKH: Phòng Hậu cần PH01;

- Thường trực Tai nạn thương tích: Bệnh viện, bệnh xá Công an;

- Điều động chi viện, ứng cứu; giải quyết chế độ chính sách: PX01;

- Đảm bảo hậu cần kỹ thuật, tài chính: Phòng Hậu cần (PH10);

- Đảm bảo thông tin liên lạc: PV01;

- Thông tin tuyên truyền, đề xuất khen thưởng: Phòng Chính trị (PX03).

3.2.2.3. Đối với Công an quận, huyện, thị xã

- Trưởng BCH: Trưởng Công an quận, huyện, thị xã;

- Phó Trưởng Ban: Đội trưởng Đội Tham mưu tổng hợp;

- Thường trực BCH: Đội Tham mưu tổng hợp;

- Thường trực TKCN, cứu hộ: Đội CS QLHC;

- Thường trực PCTT: Đội Hậu cần, Kỹ thuật.

3.2.2.4. Đối với Công an xã

- Phó Trưởng BCH PCTT và TKCN cấp xã: Trưởng Công an xã;

- Thường trực PCTT: Bộ phận Tham mưu tổng hợp của Công an xã;

3.2.2.5. Lực lượng tham gia công tác ứng phó với biến đổi khí hậu, phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn

- *Lực lượng Chuyên trách*: Ở cấp Bộ: Phòng Công tác cứu nạn, cứu hộ thuộc Cục Cảnh sát PCCC và CNCH; Bộ phận ƯPT - Phòng Thường trực giúp việc các BCĐ, Văn phòng Bộ Công an và Phòng Quản lý môi trường thuộc Cục H06 - Bộ Công an. Công an các tỉnh, thành phố: Các lực lượng thuộc phòng cảnh sát PCCC và cứu nạn, cứu hộ.

- *Lực lượng Kiêm nhiệm*: Ở cấp Bộ: Là thành viên BCĐ ƯPT Bộ Công an, Trung tâm Thông tin chỉ huy (V01) các lực lượng thuộc Bộ Tư lệnh Cảnh sát cơ động, Cục Cảnh sát giao thông, Cục thông tin và cơ yếu, Cục Y tế. Công an các đơn vị, địa phương: Các thành viên BCH ƯPT Công an các tỉnh; các lực lượng thuộc PV01, PK02, PC07, PC08, PH10,....;

- *Lực lượng Dự bị*:

- + Dự bị cơ động: Là cán bộ chiến sĩ của các

đơn vị kiêm nhiệm, các đơn vị có chức năng tham gia công tác ƯPT; thành lập các Tiểu đội, Trung đội hoặc Đại đội ứng trực, cơ động PCTT và TKCN;

+ Dự bị xung kích: Là học sinh, sinh viên của các Trường CAND, là Đoàn viên thanh niên Công an các đơn vị, địa phương; thành lập các Tiểu đội, Trung đội hoặc Đại đội học sinh, sinh viên, đoàn viên thanh niên xung kích PCTT lụt bão và tìm kiếm cứu nạn.

- *Lực lượng khác*: Là các lực lượng không thuộc các lực lượng trên, được huy động tham gia khi có thiên tai, bão lũ, hiểm họa, sự cố lớn xảy ra.

3.2.2.6. Phân công trách nhiệm thường trực các lĩnh vực:

Căn cứ tình hình thực tế, điều kiện khách quan của từng địa phương mà 1 đơn vị có thể phụ trách 2 - 3 lĩnh vực có liên quan, hoặc giao cho đơn vị tham mưu tổng hợp chịu trách nhiệm chung. Chỉ tách thường trực 1 - 2 lĩnh vực có tính đặc thù của đơn vị có lực lượng chuyên trách thực hiện.

3.2.3. Hoàn thiện chế độ chính sách về chế độ lương, phụ cấp

Hiện nay, lực lượng tham gia công tác ƯPT của ngành Công an đang được hưởng các chế độ, chính sách về lương, phụ cấp như sau:

1. Lực lượng chuyên trách: (1) Hưởng chế độ Hạ Sĩ quan, Sĩ quan nghiệp vụ; (2) Hưởng phụ cấp đặc thù nghề nghiệp; (3) Hưởng chế độ phụ cấp trách nhiệm đối với thành viên BCĐ, BCH ƯPT; (4) Hưởng chế độ bồi dưỡng trực ban hàng ngày đối với lực lượng ứng trực trong, ngoài giờ; (5) Hưởng chế độ bồi dưỡng trực ứng phó, xử lý khi có thiên tai, sự cố.

2. Lực lượng kiêm nhiệm, dự bị: Hưởng chế độ bồi dưỡng trực ứng phó, xử lý khi có thiên tai, sự cố.

3. Lực lượng chi viện hỗ trợ, ứng cứu tại nơi xảy ra thiên tai, sự cố: Căn cứ Quyết định số 633/2008/QĐ-BCA ngày 30/5/2008 của Bộ Công an về Quy định chế độ bồi dưỡng đối với cán bộ, chiến sĩ tham gia PCTT và chế độ trợ cấp khó khăn cho cán bộ, chiến sĩ bị thiệt hại do thiên tai gây ra.

Mặc dù đã có các chế độ chế độ, chính sách

về lương, phụ cấp và bồi dưỡng cho lực lượng tham gia công tác ƯPT, tuy nhiên, trong thực hiện vẫn bộc lộ các tồn tại. Do vậy, Bộ Công an cần xem xét bổ sung các chế độ chính sách về: Chế độ bồi dưỡng đặc thù khi chi viện ứng cứu tại nơi xảy ra thiên tai, bão, lụt, sự cố; Chế độ tiền ăn thêm khi ứng cứu, diễn tập, huấn luyện, tập huấn; Chế độ động viên khen thưởng; Chế độ bồi dưỡng khi huấn luyện, diễn tập, tập huấn; Chế độ chính sách khi bị thương, hy sinh khi tham gia PCTT và TKCN, cứu hộ.

3.2.4. Tăng cường nguồn lực ứng phó với biến đổi khí hậu, phòng chống thiên tai, tìm kiếm cứu nạn và phòng thủ dân sự của Bộ Công an

3.2.4.1. Phát triển lực lượng ứng phó với biến đổi khí hậu, phòng chống thiên tai, tìm kiếm cứu nạn và phòng thủ dân sự của Bộ Công an

Để có thể phát triển lực lượng ƯPT của ngành Công an, một số chỉ tiêu sau cần đặt ra đối với ngành trong giai đoạn 2025 [5]:

1. Hoàn thiện mô hình, hệ thống tổ chức lực lượng PCTT và TKCN của ngành Công an bao gồm các lực lượng thường trực, chuyên trách, kiêm nhiệm, dự bị;

2. 100% Công an các tỉnh, thành phố và các đơn vị tương đương có Ban chỉ huy ƯPT và có cán bộ thường trực chuyên trách. 100% Công an các đơn vị địa phương, các đơn vị trực thuộc Bộ có trụ sở riêng có Ban chỉ huy ƯPT (đến cấp huyện).

3. 100% Công an các tỉnh, thành phố có kế hoạch 05 năm về PCTT;

4. 70% - 100% Phòng Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy quận, huyện có đội cảnh sát cứu nạn, cứu hộ;

5. 100% các đơn vị kiêm nhiệm, các đơn vị có chức năng tham gia công tác ƯPT thành lập lực lượng dự bị cơ động ƯPT, được trang bị phương tiện và huấn luyện kỹ năng ứng phó với thiên tai, sự cố;

6. 100% các trường Công an, Công an các đơn vị, địa phương thành lập các đơn vị dự bị xung kích ƯPT là học sinh, sinh viên, Đoàn viên thanh niên;

7. 70% - 100% lực lượng thường trực, chuyên trách công tác ƯPT được tập huấn, nâng cao năng lực, trình độ, kỹ năng;

8. Xây dựng tiêu chuẩn định mức trang bị và cơ sở dự phòng phương tiện thiết bị cho các lực lượng thường trực, chuyên trách, kiêm nhiệm, dự bị ƯPT;

9. Xây dựng bộ quy chuẩn, tiêu chuẩn ngành về xây dựng công trình phù hợp với đặc thù thiên tai của từng vùng;

10. Đảm bảo trang cấp cho các lực lượng tham gia ƯPT.

11. 70% cơ sở Công an bị ảnh hưởng bởi thiên tai, biến đổi khí hậu, nước biển dâng được cải tạo, sửa chữa, nâng cấp;

12. 50% cơ sở Công an vùng nguy hiểm bởi thiên tai, biến đổi khí hậu, nước biển dâng được di dời, xây mới tại nơi an toàn;

13. 100% cán bộ thường trực, chuyên trách PCTT, tìm kiếm cứu nạn, cứu hộ có đủ nơi làm việc, nơi ở theo tiêu chuẩn vật chất hậu cần CAND của Nghị định 18/2013/NĐ-CP;

14. 70% - 100% đề tài NCKH liên quan tới công tác ứng phó với biến đổi khí hậu, PCTT và tìm kiếm cứu nạn được ứng dụng thực tiễn;

15. 100% Công an các tỉnh, thành phố có đánh giá tác động của biến đổi khí hậu và có kế hoạch hành động ứng phó với biến đổi khí hậu;

16. 90% các cơ sở sản xuất, công nghiệp được áp dụng công nghệ sản xuất sạch hơn và tiết kiệm năng lượng, nguyên liệu, nhiên liệu, vật liệu;

17. 90% tổng lượng chất thải rắn sinh hoạt được thu gom và xử lý, trong đó một phần được tái chế, tái sử dụng thu hồi năng lượng.

Dự kiến đến năm 2030: Đảm bảo đầy đủ định mức phương tiện, trang thiết bị đặc chủng, thiết yếu cho các lực lượng tham gia công tác ƯPT; di dời toàn bộ hệ thống cơ sở Công an ra khỏi vùng nguy hiểm bởi thiên tai, biến đổi khí hậu, nước biển dâng.

3.2.4.2. Giải pháp tăng cường trang thiết bị, phương tiện

Để có thể phát triển lực lượng ƯPT của ngành Công an, một số chỉ tiêu sau cần đặt ra đối với nội dung tăng cường trang thiết bị, phương tiện của ngành trong giai đoạn 2025 [5]:

Cung cấp phương tiện, thiết bị chuyên dùng cho lực lượng làm công tác PCTT, bảo lụt, lũ quét (hiểm họa thiên nhiên) để nâng cao năng lực

ứng cứu khi thiên tai, hiểm họa thiên nhiên xảy ra, nhằm giảm thiểu tối đa hậu quả của thiên nhiên đối với đời sống con người, tài sản. Tập trung đầu tư phương tiện, trang thiết bị thiết yếu và chuyên dụng cho từng lực lượng tham gia công tác ƯPT. Dự kiến đến năm 2025, đảm bảo trang cấp cho các lực lượng tham gia PCTT, tìm kiếm cứu nạn: Đáp ứng 100% định mức trang bị phương tiện đặc chủng, thiết yếu cho lực lượng chuyên trách thường trực BCĐ, BCH; Đáp ứng 70% định mức trang bị phương tiện thiết yếu, 50% định mức trang bị phương tiện đặc chủng cho lực lượng chuyên trách; Đáp ứng 50% định mức trang bị phương tiện thiết yếu, 30% định mức trang bị phương tiện đặc chủng cho lực lượng kiêm nhiệm; Đáp ứng 30% định mức trang bị phương tiện thiết yếu, cho lực lượng dự bị.

Dự kiến đến năm 2030: Đảm bảo đáp ứng 100% định mức trang bị phương tiện đặc chủng cho các lực lượng tham gia công tác PCTT và TKCN trong bối cảnh biến đổi khí hậu [5].

3.2.5. Tuyên truyền, giáo dục đào tạo, phát triển nguồn nhân lực

Từ nay đến năm 2025, ngành Công an cần phải nâng cao nhận thức của cán bộ chiến sĩ CAND về ảnh hưởng của BĐKH, công tác PCTT và TKCN thông qua đào tạo, tập huấn nghiệp vụ, kỹ năng, cụ thể: Phổ biến, tuyên truyền, quán triệt đường lối, chính sách, chủ trương, quan điểm của Đảng, Nhà nước, Bộ Công an cho CBCS về tác động ảnh hưởng của BĐKH và giải pháp ứng phó với BĐKH; giảng dạy trong trường Công an về ƯPT, xây dựng chuyên đề về ƯPT trên báo, tạp chí, truyền hình CAND để tuyên truyền; tổ chức các lớp tập huấn nâng cao nhận thức, hội nghị, hội thảo về ƯPT cho CBCS; xây dựng, biên soạn và in ấn các tài liệu, đào tạo, tập huấn về ƯPT trong lực lượng Công an.

Đảm bảo đến năm 2025, 100% cán bộ thường trực chuyên trách phải tham gia các lớp huấn luyện (> 20 ngày); 100% lực lượng kiêm nhiệm phải tham gia các lớp tập huấn (< 20 ngày); 100% lực lượng dự bị xung kích phải tham gia các lớp bồi dưỡng (< 7 ngày); nguồn kinh phí đào tạo, tập huấn, huấn luyện được lấy từ kinh phí thường xuyên của Bộ Công an [5].

3.2.6. Đề xuất nội dung, nhiệm vụ ứng phó với biến đổi khí hậu phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn để thực hiện các giải pháp

Để có thể thực hiện các giải pháp được đề xuất trên đây, đề xuất một số nội dung nhiệm vụ đối với công tác ƯPT của ngành Công an, cụ thể:

- Ưu tiên củng cố, sắp xếp, hoàn chỉnh về cơ cấu tổ chức, chỉ đạo, điều hành, phân công nhiệm vụ cho các lực lượng ƯPT & PTDS Bộ Công an và Công an các cấp.

- Tập trung xây dựng, hoàn thiện cơ sở pháp lý, triển khai chế độ, chính sách cho các lực lượng tham gia công tác ƯPT trong toàn lực lượng CAND; và các chính sách liên quan đến phát triển nguồn nhân lực cho công tác ƯPT.

3.2.6.1. Phát triển nguồn nhân lực:

1) Xây dựng, hoàn thiện các văn bản quy phạm, pháp luật về hệ thống tổ chức; chế độ chính sách cho các lực lượng tham gia công tác ƯPBĐKH, PCTT và TKCN của ngành Công an;

2) Đào tạo phát triển nguồn nhân lực, bồi dưỡng, tập huấn kiến thức chuyên môn kỹ thuật cho các lực lượng tham gia ƯPT của ngành Công an;

3) Tuyên truyền nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho CBCS; phổ biến kiến thức về ƯPT trên các phương tiện thông tin truyền thông của ngành Công an.

3.2.6.2. Tăng cường năng lực:

1) Xây dựng các văn bản quy định về cơ chế chỉ huy, điều hành, phối hợp các lực lượng Công an để ứng phó kịp thời với BĐKH, thiên tai, hiểm họa, sự cố và TKCN;

2) Tích hợp, lồng ghép nội dung ƯPBĐKH, PCTT vào các chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển của ngành Công an;

3) Xây dựng kế hoạch, phương án; tổ chức huấn luyện, diễn tập nâng cao kỹ năng ứng phó khi có tình huống thiên tai, sự cố xảy ra;

4) Cập nhật kịch bản biến đổi khí hậu, đánh giá tác động, xây dựng và triển khai kế hoạch hành động ƯPBĐKH của ngành Công an và của các đơn vị.

3.2.6.3. Đảm bảo phương tiện, thiết bị phòng chống thiên tai, lụt bão và tìm kiếm cứu nạn, cứu hộ:

1) Xây dựng tiêu chuẩn định mức trang bị và cơ sở dự phòng phương tiện thiết bị cho các lực lượng thường trực, chuyên trách, kiêm nhiệm, dự bị;

2) Cung cấp phương tiện, thiết bị chuyên dùng cho lực lượng TKCN, cứu hộ, chăm sóc y tế trong PCTT, hiểm họa thiên nhiên của ngành Công an;

3) Đầu tư phương tiện, thiết bị thiết yếu cho các lực lượng tham gia ƯPT;

3.2.6.4. Cải tạo, sửa chữa, nâng cấp, di dời, xây dựng cơ sở hạ tầng, công trình xây dựng bị ảnh hưởng của biến đổi khí hậu, thiên tai [5].

1) Rà soát, điều chỉnh, bổ sung, hoàn thiện tiêu chuẩn, quy chuẩn xây dựng công trình phù hợp với đặc thù thiên tai theo từng vùng, miền;

2) Rà soát và điều chỉnh Quy hoạch cơ sở hạ tầng, công trình xây dựng bị ảnh hưởng của biến đổi khí hậu, thiên tai, lụt bão của ngành Công an;

3) Xây dựng Dự án cải tạo, sửa chữa, nâng cấp cơ sở hạ tầng, công trình bị ảnh hưởng của biến đổi khí hậu, thiên tai tại Công an các đơn vị, địa phương;

4) Xây dựng Dự án di dời, đầu tư xây dựng cơ bản cơ sở hạ tầng, công trình xây dựng bị ảnh hưởng của BĐKH, thiên tai tại Công an các đơn vị, địa phương.

4. Kết luận

Trên cơ sở kết quả đánh giá hiện trạng đóng góp của ngành Công an trong thực hiện hoạt động ƯPT, phân tích theo cách tiếp cận từ trên xuống và từ dưới lên, có thể thấy rằng, vẫn còn một số tồn tại trong triển khai công tác ƯPT của ngành Công an. Do vậy, bài báo đã đề xuất các giải pháp cụ thể nhằm tăng cường năng lực công tác ƯPT cho ngành Công an như: (1) Điều chỉnh cơ cấu tổ chức ƯPT của Bộ Công an: Thành lập 01 Phòng nghiệp vụ chuyên trách, thành lập các Bộ phận theo chức năng được giao. Cơ quan thường trực được đặt tại Văn phòng Bộ Công an; (2) Hoàn thiện tổ chức bộ máy các cấp từ BCH ƯPT, Công an các cấp (tỉnh, thành phố; quận, huyện, thị xã; xã và các lực lượng tham gia công tác ƯPT). (3) Hoàn thiện chế độ chính sách về chế độ lương, phụ cấp cho lực lượng

tham gia công tác ƯPT. (4) Đề xuất các chỉ tiêu cần đạt nhằm phát triển lực lượng lực lượng, vật tư, phương tiện từ nay đến 2025, tầm nhìn đến năm 2030.

Để thực hiện các giải pháp này, ngành Công an cần tiến hành đồng bộ các nội dung nhiệm vụ cụ thể trong các giai đoạn nhằm ưu tiên củng cố,

xấp xếp, hoàn chỉnh về cơ cấu tổ chức; xây dựng, hoàn thiện cơ sở pháp lý, triển khai hoạt động về chế độ, chính sách cho các lực lượng tham gia công tác ƯPT trong toàn lực lượng CAND; và các chính sách liên quan đến phát triển nguồn nhân lực cho công tác ƯPT.

Tài liệu tham khảo

Tài liệu tiếng Việt

1. Bộ Công an (2019), *Báo cáo thực hiện Chiến lược và Kế hoạch hành động quốc gia về biến đổi khí hậu. Kèm theo công văn số 3330/BCA-H06 ngày 4/11/2019*, Bộ Công an, Hà Nội, Việt Nam.
2. Nguyễn Văn Khiêm, Huỳnh Thị Lan Hương, Mai Văn Khiêm, Nguyễn Ngọc Chung (2021), "*Tiêu chí đánh giá hiện trạng và đóng góp của ngành Công an trong phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn*", *Tạp chí Khoa học Biến đổi khí hậu*, số 18, 6/2021, tr.58-67.
3. Nguyễn Văn Khiêm, Huỳnh Thị Lan Hương, Mai Văn Khiêm, Đỗ Thị Hương, Nguyễn Ngọc Chung (2021), "*Hiệu quả, đóng góp của ngành Công an trong công tác ứng phó với biến đổi khí hậu, phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn*", *Tạp chí Khí tượng Thủy văn*, số 730, trang 53-67. DOI: 10.36335/VNJHM.2021(730).53-67.
4. Thủ tướng Chính phủ (2014), *Quyết định số 1041/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ: Phê duyệt Đề án Quy hoạch tổng thể lĩnh vực Ứng phó sự cố, thiên tai và Tìm kiếm Cứu nạn đến năm 2020*. Quyết định số 1041/QĐ-TTg, ngày 24/6/2014 của Thủ tướng Chính phủ.
5. Bộ Công an (2016), *Đề án Quy hoạch tổng thể lĩnh vực ứng phó với BĐKH, PCTT và TKCN ngành Công an đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030*.

Tài liệu tiếng Anh

6. Carter, W. N. (2008), *Disaster management: A disaster manager's handbook*.
7. Holloway, A. (2003), "*Disaster risk reduction in southern Africa: hot rhetoric-cold reality*", *African Security Studies*, 12(1), 29-38.
8. Queensland Fire and Emergency Services (2018), *Queensland: Prevention, Preparedness and Recovery Disaster management guideline*.
9. Sawalha, I. H. (2020), "*A contemporary perspective on the disaster management cycle*", *Foresight*.
10. UNISDR. (2015), *Sendai framework for disaster risk reduction 2015 - 2030*. http://www.wcdrr.org/uploads/Sendai_Framework_for_Disaster_Risk_Reduction_2015-2030.pdf.

SOLUTIONS TO IMPROVE THE EFFECTIVENESS OF RESPONSE TO CLIMATE CHANGE, NATURAL DISASTER PREVENTION AND SEARCH AND RESCUE OF THE PEOPLE'S PUBLIC SECURITY FORCE

Nguyen Van Khiem⁽¹⁾, Huynh Thi Lan Huong⁽²⁾, Mai Van Khiem⁽³⁾
Do Thi Huong⁽²⁾, Nguyen Quang Huy⁽⁴⁾

⁽¹⁾Office of the Ministry of Public Security

⁽²⁾Viet Nam Institute of Meteorology, Hydrology and Climate change

⁽³⁾Viet Nam Meteorological and Hydrological Administration

⁽⁴⁾International Cooperation Department, Ministry of Natural Resources and Environment

Received: 09/8/2021; Accepted: 16/9/2021

Abstract: *The People's Public Security force plays a very important role in responding to climate change, natural disaster prevention and locating and rescuing at all levels. However, in the process of implementing these activities, the police sector still revealed some shortcomings. In order to improve the effectiveness of disaster risk reduction and prevention, it is necessary to synchronously deploy many solutions on improving organizational structure and operation, increasing resources and propagating, educating and raising awareness and qualifications of the Public Security force. This article introduces some specific solutions to improve the role and effectiveness in response to climate change, disaster prevention and locating and rescue of the People's Public Security force.*

Keywords: *Respond to climate change; natural disaster prevention and search and rescue, People's Public Security force.*